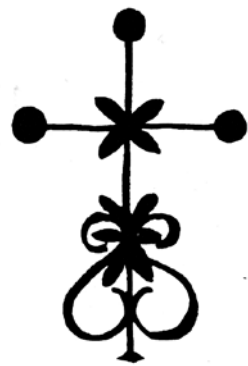


TARVAS KOTISEUTULEHTI

N:o 1
2015



Toimittanut Kalervo Mäkinen

Julkaisijat Kotiseutuyhdistys Tarvaiset ja Tarvasjoen seurakunta

TARINAA KERTUN MÖKISTÄ

Kotiseutuyhdistys Tarvaiset sai viime keväänä lahjoituksen. Härkätien laidalla, vastapäätä Osuuspankkia oleva punainen Päivälän torppa annettiin kotiseutumökiksi. Talon tuntevat vanhimmat tarvasjokelaiset Ollisena, mutta nykyaika taas Kertun mökinä sen viimeisen asukkaan Kerttu Verhon mukaan. Mökki sijaitsee Härkätien Puhelimen omistamalla tontilla, josta puhelinyhtiö on tehnyt Tarvaisen kanssa määräaikaisen vuokrasopimuksen.

Mökin ikää ei varmuudella tiedetä, mutta rakennustavan, tiilikaton alla olevan tuohikatteen ja savupiipun yhteen piippuun johdettujen hormien takia, on mökin iäksi arvioitu jopa 200 vuotta. Vielä Ollisten aikana se oli Euran kylän sepän asunto. Sepän paja sijaitsi vastapäätä Härkätien toisella puolella osuuspankin pihalla. Sen voi olettaa olleen entisaikaan hyvin tärkeä paja sekä kylän asukkaille että tietä pitkin ohikulkijoille, koska kaikki liikenne tiellä kulki vielä sata vuotta sitten hevosen vetämin kulkuvälinein.

Mökin kunto vaatii varsin mittavan entisöinnin. Talo on nostettava ja alimmat hirsi-kerrat uusittava. Myös lattiat ovat lahonneet ja painuneet, joten ne on kokonaan uudistettava niskasineen, täytteen ja lautoineen. Vapaaehtoisten talkoolaisten voimin purku- ja korjaustyöt on saatu nopeasti alkuun, mutta työn laajuus ja vaikeus vienee koko kesän. Tavoitteena on, että talo saataisiin tänä vuonna entisöityä ja varastoon siirretyt entiset mökin esineet palautettua paikoilleen.

Mökin ympäristön ja puutarhan erittäin rikas kasvivalikoima on luetteloitu ja osa kasveista on siirretty rakennuksen lähistöltä turvallisempaan uuteen paikkaan. Koska Tarvasjoen vartta kulkevan luontopolun lähtöpiste on juuri Kertun mökin pihalla, voi puutarhan kasvirusausta ihailla erityisesti polun alkupäässä, ennen lähtöä luontopolun vaihtelevaan kasvimaailmaan.

Kotiseutumökin historiaa

Mistään asiakirjoista ei ole löydetty tietoja mökin rakennusajasta ja entisistä asukkaista. Eräs oletamus on ollut, että sepän paja ja asunto olisi Euran kylän palon jälkeen rakennettu uudelleen pois kylästä Härkätien varteen, kuten osa kylän taloista. Kirkonkirjojen mukaan Päivölässä asui vuodesta 1893 vuoteen 1897 Kustaa Adolf Kustaanpoika. Tällöin mökkiin muutti Tyllilän Puntarilta Euran Nokan itsellinen seppä Kalle Ollinen (1857-1937). Hänen vaimonsa Wilhelmiina oli syntynyt Karinaisissa 1860 ja kuoli vuonna 1927. Kalle Ollinen taas oli syntynyt Marttilasta.

Perheessä oli tuolloin jo kaksi lasta Kaarlo Anselm s.1889 ja Arvo s.1892. Heti heidän muutettua Päivölään perheen kolmas lapsi Helmi syntyi 1897. Tästä perheestä on vielä monilla muistoja.

Ollisen vanhin poika Kaarlo eli Kalle, kuten häntä nimitettiin, oli itseoppinut sähkö-



Kuva Eeva Sisso.

mies, joka ensimmäisten Lounais-Suomen Sähkön asentajien mukana rakensi voimalaitosta Juvalle sata vuotta sitten. Samaan aikaan sähköverkko laajeni nopeasti. Hän avioitui Selma Salmisen kanssa, joka oli kotoisin Euran Pietilästä. Myöhemmin hän toimi sähköyhtiön piiriasentajana Pöytyällä.

Kalle tunsikin kiinnostusta kaikkiin sähkölaitteisiin ja hänellä tiedetään olleen paikkakunnan ensimmäinen radio. Alli Koskiranta muistaa, kuinka hän äidin luvalla sai käydä Ollisella kuuntelemassa yleisradion ensimmäisiä lähetyksiä ja Markus-sedän vuonna 1926 alkaneita lastentunteja. Vieläkin hän voi kuulla sen hartaan hiljaisuuden, mikä Ollisella vallitsi, kun suurta ihmettä, radiota, kuunneltiin.

Ollisen pojista Arvo yritti jatkaa isänsä ammattia pajassa, mutta yhteiskunnan nopeasti kehittyessä sepän valmistamia esineitä sai jo kaupasta ja työ keskittyi lähinnä korjauk-



Kyläläisten Ollinen ja "Olliska", seppä Kalle ja Vilhelmiina Ollinen. Kuva Alli Koskiranta.

seen. Hän ei ollut kengitysseppä, jolle vielä olisi riittänyt töitä. Niinpä hänen muistetaan toimineen paikallisen palovakuutusyhtiön vakuutusmiehenä ja Ollisella myös koottiin palovakuutusmaksut. Vieläkin on tarvasjokelaisia, jotka muistavat käyneensä Ollisella maksuja maksamassa. Ollisella oli lehmä ja hevonen. Muutaman peltosaran ja puutarhan tuoton varassa perhe pysyi omavaraisena.

Arvon tapaan Helmi pysyi naimattomana. Hän hoiti taitavasti perheen talouden, lehmän ja kasvimaat. Hän oli veljeään seuralisempi ja naapurit muistavat hänet hyvänä kertojana, jonka tarinat jäivät lastenkin

muistiin. Vanhempiensa jälkeen Arvo ja Helmi asuttivat Päivölää kuolemaansa asti. He kuolivat kotonaan vuonna 1971 muutaman kuukauden välein.

Ollisesta Kertun mökki

Vielä Helmi Ollisen eläessä Päivölä oli myyty Anna ja Kerttu Verholle Suurilasta. Pienten kunnostustöiden jälkeen he muuttivat uuteen kotiinsa jo syksyllä 1972. Kerttu kävi Tarvasjoelta Turussa töissä vielä yli vuosikymmenen, samalla hoitaen ikääntyvää äitiään. Anna Verhon kuoltua 1978 ja Kerttu jäätyä eläkkeelle, Kerttu uhrasi aikansa koko Tarvasjoen keskustan ympäristön hoitoon. Uutterana hän jo aikaisin keväällä kokosi roskia ja haravoi tien varsia. Näin hän koko kesän ja vielä myöhään syksyllä piti kunnan keskustan siistinä. Luonnon ystävänä ja koristekasvien kasvattajana hän loi erikoiskasveista rikkaan puutarhan omaan pihapiiriinsä.

Kun Kerttu kuoli viime vuonna, laaja tarvasjokelaisten joukko jäi kaipaamaan uutteraa ympäristön hoitajaansa ja luonnon kauneuden vaalijaa. Nykypäivänä harvinaisella tavalla hän oli palkatta ja kiitosta pyytämättä vuosikymmenet siivonnut ja kaunistanut kuntamme ydinkeskustaa. Entisöimällä Kertun mökin me kiitämme ja kunnioitamme hänen elämäntyötään. Samalla me tallennamme tuleville polville vuosisataista rakennuskulttuuria ja saamme toivottavasti viihtyisän kokoontumispaikan "kylämme" sydämessä.



Kerttu Verhon rippikoulukuva vuodelta 1937. Kuva Tarvaiset.

JEAN SIBELIUS JA TARVASJOEN ENSIMMÄINEN KIRKKOHERRA

Tänä keväänä ilmestyneessä kirjassaan **Rakastan Sibeliusta ja muita musiikillisia tunnuksia** sotahistorian professori **Martti Turtola** kertoo mittavassa ja rikkaassa Sibeliuksen 150-juhlavuositeoksessa mm. Sibeliuksen ja isoisänsä rovasti **Kaarlo Kustaa Turtolan** ystävyydestä ja yhteisistä opiskeluvuosista. Rovasti Kaarlo ”Kalle” Turtola oli vuosina 1910-1919 Tarvasjoen ensimmäinen kirkkoherra. Jo tätä aikaisemmin Martti Turtola on kertonut kenraali Aksel Airon (Taipumaton kenraali) ja setänsä eversti Jussi Turtolan (Kyllä täällä kaatuakin voidaan) elämäkerroissa isoisänsä ja hänen perheensä vuosista Tarvasjoella.

Kirjassaan Martti Turtola valottaa säveltäjämestarin elämää ja tuotantoa niin historian-tutkijan kuin jo monen elämäkerran kirjoittaneen kirjailijan näkökulmasta pyrkimättä kuitenkaan koko Sibeliuksen elämäkerran kirjoittamiseen. Näin hän esseiden muodossa kertoo Sibeliuksen sävelteosten synnyn, niiden esitysten ja esittäjien historiaa. Säveltäjän nousun maailman huippusäveltäjien joukkoon ja kautta maailman vyöryneiden teosten konserttiesitykset hän analysoi monen itse eletyn tapahtuman kautta.

Kirkkoherra Kaarlo Turtolasta Tarvasjoella

Kerrottuaan Sibeliuksen ja Turtolan taustoista, yhteisistä kouluvuosista ja ylioppilaskirjoituksista, joissa Turtola muun muassa auttoi Sibeliuksen läpäisemään hänelle vaikean matematiikan yo-kokeen, Martti Turtola muistelee myös heidän yhteisiä metsästysharrastuksiaan. Tällöin hän toteaa, että Sibeliukselta ei enää Ainolan ajalta löydy mainintoja metsästyksestä, vaan hän keskittyi vain kiikaroimaan ja tähyämään Ainolan yli liitäviä kurkia, joutsenia ja muita siivekkäitä.

Tästä hän jatkaa meitä tarvasjokelaisia kiinnostavaa tarinaa: ”Metsästyksessä jäi pastori ja kirkkoherra K.K.Turtolaltakin. Olisiko kääntyminen evankeliseen uskoon vaikuttanut aseiden käytön lopettamiseen? Siitä ei ole varmaa tietoa. Ase, haulikko, kuitenkin säilyi pappilan seinällä. Kuten Sibeliuksen perhe Tuusulassa, joutui Turtolankin perhe Tarvasjoella punaisten suorittaman kotirauhan häirinnän kohteeksi talvella 1918. ”Etsitään aseita” – kuten vakiotermi kuului. Sibeliuksella oli piilossa revolveri, mutta palveluskuntakaan ei sen olemassaoloa paljastanut. Turtolalle kävi huonommin, sillä häneltä oli edelleen tuo nuoruusvuosien metsästyshaulikko tallella. Sen punaiset sitten takavarikoivat. Mukaan lähti myös pappilan polkupyörä.

Sibeliuksen perhe pelastui jatkoryöväykseltä, kun toimekas Robert Kajanus järjesti hevoskuljetuksen Helsinkiin ylipäällikkö Haapalaisen myöntämän lupakirjan turvin. Lapsetkin olivat sen ikäisiä, että osasivat pelätä. Pakomatkan on tarvinnut olla suurelle taiteilijalle nöyryyttävää.

Pappilasta sitä vastoin ei niin vain lähdetty. Tai ainakaan velvollisuudentuntoinen kirkkoherra K. K. Turtola ei sitä tehnyt. Pian ensimmäisen oman pitäjän miesten suorittaman takavarikoinnin jälkeen tuli paikalle toinen patrulli. Sen tulon Tarvasjoen pappilan pihaan koki järkyttävänä nuorin lapsista, Pikku-Erkki (s. 1913). Hän oli juuri lähtenyt kotiin sadan metrin päässä sijaitsevasta torpasta, jossa asui hänen ikätoverinsa ja leikkitoverinsa Pohjolan Annikki. Päästyään pappilan ahteeseen hän kuuli takaa kovaa remuamista ja havaitsi



Säveltäjämestari Jean Sibelius. Kuva Wikipediasta.

kauhukseen punakaartin patrullin tulevan hevosien vetämässä reessä pistinpäisine kiväreineen. Erkki joutui pakokauhun valtaan ja lähti juoksemaan kotiin paksussa lumessa. Rytäkässä toinen pieni saapaskin jäi hankeen, eikä sitä myöhemminkään löytynyt. Ja saapas oli kaiken lisäksi uusi! Vihdoin hän pääsi pakkoon pappilan kyökkiin. Eiväthän punaiset pikkupojalle olisi mitään tehneet, mutta huhut heidän väkivaltaisuudestaan olivat virittäneet pelon ilmapiiriin, jonka lapsikin tajusi. Piileksihän hänen vanhempi, aikuinen veljensä Urho lähimetsissä toisen vanhemman veljen Jussin yrittäessä puolestaan päästä valkoisten puolelle rintamalle. Viljo-veli oli jo ehtinyt liittyä Uudenkaupungin suojeluskuntaan ja oli Ahvenanmaalla.

On ymmärrettävää, ettei tällainen uusi takavarikointiretki miellyttänyt pappilan väkeä. Aseita tivattiin taas. Vaatimukseen kirkkoherra vastasi antaneensa jo haulikkonsa. Mutta punaiset eivät hellittäneet. Silloin temperamentikas kirkkoherra Turtola tarttui työpöydällään kansliassa olleeseen mustakantiseen Raamattuun, nosti sen korkealle ilmaan ja



Kirjassa kerrottu Pohjolan Annikki. Annikki Laine o.s. Mannio noin 5-vuotiaana. Kuvan nukke on edelleen tallella. Kuva Heikki Laine.



Kirkkoherra Kaarlo Kustaa Turtola. Kuva Tarvasjoen Historia.

vastasi kiivaalla äänellä: ”Tällä aseella minä taistelen.” Tilanteessa oli ehdottomuutta ja dramatiikkaa, jonka punakaartilaiset tajusivat. He olivatkin noloina suoriutuneet hyvin nopeasti ulos kansliasta ja koko pappilasta palaamatta enää uudestaan.

Joku uskollinen punakaartissa palveleva seurakuntalainen oli piilottanut takavarikoidun haulikon ja polkupyörän Tarvasjoen työväentalon ullakolle. Sieltä ne löytyivät punaisten peräydyttyä huhtikuussa kohti itää. Melkein kaikki punakaartilaiset kuuluivat kirkkoon, ja monet olivat aidosti uskovia. Pikku-Erkki seurasi huhtikuussa hankien jo sulaessa Tarvasjoen kirkon kiviaidan takaa, kuinka Turun suunnalta pitkät hevoskaravaanit etenivät toivotomalla pakotiellään kohti bolsevistista Venäjää joutuakseen viimeistään Tuuloksen-Lahden seudulla vangeiksi.”

Eräitä muistoja lähes 100 vuoden takaa

Martti Turtolan kertomat asiat tunnetaan Tarvasjoella vielä hyvin. Tarinassa kerrotun Annikki Pohjolan (Mannio, myöhemmin Laine) poika Heikki Laine asustaa edelleen Pohjolaa kakko-sasuntanaan ja on suurella pieteetillä säilyttänyt rakennukset samassa asussa kuin sata vuotta sitten. Annikki Laineen enon, August Pohjolan, tuleva vaimo Impi Ahinko oli tullut Lehtimäeltä vuonna 1914 kirkkoherra Turtolan perheeseen talousapulaiseksi ja lapsia hoitamaan. Näin hän koki myös Turtolan perheen kanssa ensimmäisen maailmansodan ja Suomen itsenäistymisen ajan tapahtumat Tarvasjoella.

Martti Turtola arvioi teoksessaan, että sisällissodan dramaattiset kokemukset eivät tehneet kirkkoherrasta myöhemminkään äärioikeistolaista. Nuoruudessaan hän oli ollut lähinnä passiivista vastarintaa kannattanut nuorsuomalainen, mutta lienee ehkä 20-luvulla äänestänyt kokoomusta. Pojista eräät sisällissotaankin osallistuneina olivat enemmän oikealla. ”Siirryttyään Ypäjälle sodan jälkeen 1919 Turtola jopa kieltäytyi vihkimästä kirkossa paikallisen suojeluskunnan lippua, vaikka poikansa Urho oli paikallispäällikkö. Hän oli todennut olevansa yhtä hyvin valkoisten kuin punaistenkin pappi. Paikalle tilattiin naapuriseurakunnan pappi vihkimään lippu. Ypäjä suurena kartanopitäjänä oli varsin ”punainen”, kertoo Turtola.

Kirjassa kerrottua arviota kirkkoherra

Turtolasta kuvaa myös hyvin Tarvasjoella säilynyt tarina vuodelta 1918. Kevättalvella 17.3. vietettiin Horrisissa Selma Mäkisen ja Hannes Korven häitä. Kesken häiden saapui pihalle kylän nuorten joukko kuokkavieraaksi, vaatien kuten ajan tapa oli morsianta ulos pihalle tanssittavaksi. Tuolloin kerrotaan kirkkoherra Kaarlo Turtolan tulleen ulos pihalle ja pitäneen nuorisojoukolle ja hääväelle väkevän puheen. Siinä hän sanoi ajan olevan hyvin vakavan. ”Emme tiedä, säilyykö maamme juuri saavutettu itsenäisyys, vai palaammeko Venäjän vallan alle. Elintarvikkeista on huutava pula ja laittomuus ja sekasorto uhkaavat. Suurin murhe on sisäinen erimielisyytemme ja viha veljiämme kohtaan. Näiden murheiden alla ei voi antautua riehakkaaseen iloon edes häiden ilojuhlissa. Juhlikaamme sävyisästi iloiten. Pyydän jokaisen lähtevän rauhassa kotiin.” Kerrotaan nuorisojoukon lähteneen vakavina pois, eikä jääneen edes nauttimaan häätalon tarjoamia virvokkeita.

Toinen kirkkoherra Turtolasta kertova tapaus tapahtui kaksi viikkoa myöhemmin. Tarvasjoen historiassa on (sivu 348) vuoden 1918 tapahtumista kerrottaessa lause: ”Tarvasjoella ei kuitenkaan mitään veritöitä sattunut, ellemmme ota lukuun sitä, että punakaartilaiset 26.3.1918 vahingossa ampuivat Juvan itsellisentyttären Anna Maria Heleniuksen (s. 8.12. 1892).” Muutamaa päivää myöhemmin pidettyjen hautajaisten ruumiinsiunauspuheessa kirkkoherra Turtolan kerrotaan voimakkaasti julistaneen, että Jeesuksen sovitustyö ja syntien anteeksiantamus koskee meitä kaikkia, mutta vaatii myös, että me toisillemme annamme anteeksi ja pyrimme sovintoon ja rauhaan. Tilaisuuden vakavuus, liput ja kunnialaukaukset jännittivät puhujaa kuitenkin niin paljon, että hän siunatessaan mainitsi vainajan nimen väärin. Heti, punaisten johtajan lausuman moitteen kuultuaan, hän kuitenkin korjasi nimen oikeaksi. Vähän myöhemmin hän Ypäjällä vaalisaarnaa pitäessään joutui niin häirinnän kohteeksi, että sai pitää sen rauhan tultua uudelleen.

Muistelmissa kirkkoherra Kaarlo Kustaa Turtolasta kerrotaan hänen olleen hyvin pidetty paimen. Paitsi, että hän oli juuri itsenäistyneen seurakunnan ensimmäinen kirkkoherra, hän erosi edellisistä hyvin virallisesti toimineista papeista. Hän oli kansanomaisempi, helposti lähestyttävä ja lämpimästi myötäelävä sielunpaimen, joka aina pyydettyänsä tuli hautajaisiin ja muihin perhejuhliin, hartaushetkiin ja yhdistysten tilaisuuksiin. Seurakunnan suuri työmäärä ja hankalat kulkuyhteydet voivat olla todellinen syy, miksi hän ei vuonna 1915 lähtenyt Sibeliuksen mukana ylioppilaaksitulon vuosijuhliin.

Aktiivisen seurakuntatyön tähden Turtola tuskin ehti metsästysretkille. Tarvasjoen silloinen kanttori Juho Vihtori Heerman (kanttorina 1890 – 1931) taas oli innokas metsämies, jonka haulikossa oli merkki 27 kaadetusta ketusta. Muistitiedon mukaan hän olisi kutsunut kirkkoherrankin erään kerran passiin, kun hän yritti saada pyydettyksi ladon alle paennutta kettua. Metsästystuloksesta ei ole tietoa.

(Martti Turtola: *Rakastan Sibeliusta ja muita musiikillisia tunnuksia*. Tammi 2015).

Kalervo Mäkinen

TARVASJOEN MARTAT 100-VUOTIAS YHDISTYS

Tarvasjoen Marttayhdistys juhlii 100 vuotiasta toimintaansa vuoden 2015 loppupuolella.

Suomen Marttajärjestö perustettiin vuonna 1899 Lucina Hagmanin aloitteesta. Muita perustajajäseniä olivat mm. Alli Nissinen ja Dagmar Neovius. Marttajärjestön alkuperäinen nimi oli Sivistystä kodeille, mutta keisarillinen senaatti ei hyväksynyt tuota nimeä. Niinpä yhdistyksen nimeksi annettiin Marttayhdistys, joka viittaa sekä raamattuun että ahkeruuteen.

Marttojen toiminnan tavoite on aina ollut perheiden hyvinvoinnin edistäminen ja kotien aineellisen ja henkisen hyvinvoinnin parantaminen. Marttailloissa jaettiin valistusta ja tietoa, ja erilaisilla kursseilla perheenemännät oppivat hyödyllisiä taitoja perheiden ja kotien parhaaksi.

Tarvasjoen Marttayhdistyksen historiikkia ei ole kokonaisuutena kirjoitettu. Yhdistyksen arkistossa on kokouspöytäkirjoja, valokuvia tapahtumista, toimintakertomuksia ja yhteenveto 70-vuotiselta taipaleelta 1915–1985. Aineiston perusteella saa käsityksen, että yhdistystoiminta on tarjonnut niin tietoa, taitoja ja virkistystä kuin myös yhteisöllisyyttä jäsenilleen ja tapahtumiin osallistujille. Seuraavassa välähdyksiä menneiltä vuosikymmeniltä:

Lähes sata vuotta sitten Tarvasjoella kokoonnuttiin Nuorisoseuran talolle Marttayhdistyksen perustavaan kokoukseen 5.12.1915. Opettajat Matilda Hinkka ja Emilia Helve olivat kutsuneet tilaisuuteen Marttaliiton ensimmäisen konsulentin opettaja Olga Autereen, joka innosti naisia yhdistyksen perustamiseen. Naapuripitäjissä Liedossa ja Marttilassa oli myös Martta-toiminta viriämässä. Kaikki kokouksen 20 osallistujaa liittyivät jäseniksi perustettavaan Marttayhdistykseen. Puheenjohtajaksi valittiin opettaja Emilia Helve ja sihteeriksi opettaja Matilda Hinkka. Näin naisetkin saivat oman yhdistyksen. Ensimmäisten vuosien aikana järjestettiin yhteistä toimintaa kuten keväällä harvennuspäivä ja syksyllä säilöntäpäivä. Kutomakurssikin järjestettiin ja sen päätökseksi iltama.

Ajalta 1922–1932 ei ole säilynyt pöytäkirjoja, mutta toimintaa on kuitenkin ollut tänäkin aikana.

Marttatoiminta oli 1930-luvulla hyvin viireä. Puheenjohtajaksi oli valittu rouva Minne Laine, joka hoiti tehtävää kuolemaansa saakka vuoteen 1959. Naapuriyhdistysten kanssa palkattiin neuvoja ohjaamaan toimintaa. Neuvojan avulla toiminta sai lisää pontta ja yhdessä järjestettiin retkeilyjä ja havaintoesityksiä, esitelmiä ja kilpailuja. Vuonna 1937 järjestettiin Tarvasjoella nk. Emäntäpäivät samaan neuvontapiiriin kuuluville Marttayhdistyksille. Martat osallistuivat yhteisiin tarpeellisiin ponnistuksiin esimerkiksi siten, että kunnan hankkimista tarveaineista Martat valmistivat vasta perustettuun kunnalliskotiin liinavaatteet vuonna 1937.

Sotavuosina 1939–1944 toiminta jatkui, mutta pula-ajasta johtuen toiminnan luonne sai oman sävynsä. Järjestettiin monenlaisia kursseja, joiden avulla koetettiin selvittää niukkuudesta. Kurssien nimet kertovat niiden sisällöistä: vanhasta uutta-kurssi, tallukakurssi, siirapintekokurssi, saippuankeittokurssi ja kankaankudontakurssi. Jälleenrakennusaikana myös Marttojen hyvät taidot olivat tarpeen.

Tarvasjoen Martat ovat osallistuneet myös



Vuosikokouksen osallistujat kauppias Kuukkalassa 1942.



Leivontakilpailut Tupamäessä 1950. vas. Hanna Vesamo, Toini Saari, Elli Reinilä, Lahja Kotamäki ja Minne Laine. Kuva Martat.



Kynttilänjalkojen lahjoitus kirkossa 1962. Kuvassa rov. Einar Sora, Hanna Vesamo, Lahja Kotamäki ja Helmi Virtanen. Kuva Martat.



Tarvasjoen Marttayhdistyksen hallitus v. 2005. Kuva Martat.

kirkon kaunistamiseen ja tarpeellisten esineiden hankintaan. Kirkkoon lahjoitettiin vihkirijy vuonna 1955. 1960-luvulla lahjoitettiin kaksi seitsenhaaraista kynttilänjalkaa ja ehtoollispikarit. Vuonna 1971 hankittiin vielä messukasukka. Tarvashovin tarvikehankintoihin Martat ovat myös osallistuneet.

Puutarhanhoito, marjojen ja vihannesten viljely ovat aina olleet ohjelmassa. 2000-luvun alussa myös Tarvasjoella istutettiin marttojen suosimaa syreenipensasta kotipihoille ja kunnan Hyvinvointikeskuksen pihapiiriin.

Vuosijuhlia Tarvasjoen Martat ovat ahkerasti järjestäneet, etenkin yhdistyksen täyttäessä pyöreitä vuosia. Yhdistyksen 50-vuotisjuhlat pidettiin Vuorilinnassa. Vuonna 2005 järjestettiin suuret 90-vuotisjuhlat. Yhdistyksen silloinen hallitus eläytyi 1900-luvun alkupuolelle ja ryhtyi näyttelemään. Kotiseutuneuvos Kalervo Mäkinen kirjoitti juhlaillamia varten näytelmän ja Marttayhdistyksen silloinen hallitus esitti kolmiosaisen kuvaelman Tarvasjoen Marttayhdistyksen vaiheista eri vuosikymmeniltä. Runoilija Heli Laaksonen oli kutsuttu esiintymään. Rungas juhlayleisö täytti Tarvashovin.

Ruuanlaitto, puutarhanhoito ja käsityöt ovat taas suurien harrastajajoukkojen suosiossa. Monenlaiset käden taidot ovat arvossaan. Marttoja tarvitaan edelleen.

Nyt valmistaudutaan Tarvasjoen Marttayhdistyksen 100-vuotisen toiminnan juhlistamiseen syksyllä.

Onnittelut 100-vuotiaalle Tarvasjoen Marttayhdistykselle ja hyvää jatkoa tärkeälle toiminnalle!

Nina Lempa

Lähteet: Tarvasjoen Marttayhdistyksen arkisto ja kuva-arkisto Tarvasjoen Marttayhdistyksen vaiheita 1915–1985 Toimintakertomukset 1988–2014, Martat 90-vuotta, juhla kuvaelma kirjoittaja Kalervo Mäkinen <http://www.martat.fi/>

Puheenjohtajat

Emilia Helve 1915 –
Lempi Raitala 1921 – 32
Minne Laine 1933 – 59
Hanna Vesamo 1960 – 72
Maire Saarnivaara 1973 – 74
Aino Nurmi 1975 – 76
Tuovi Kotamäki 1976 – 82
Sirpa Viitanen 1982 – 88
Riitta Uusitalo 1989 – 96
Sinikka Mahlamäki 1977– 02
Maija Mäkitalo 2003–
Pöytäkirjat puuttuvat v.1922 – 32.

Sihteerit

Matilda Hinkka 1915 –
Anna Kuukkala 1917 –
Minne Laine 1921 – 32
Selma Kuukkala 1933 – 41
Lahja Kotamäki 1942 – 72
Saara Rönnemaa 1973 – 74
Tuovi Kotamäki 1975 – 76
Eeva Yli-Halla 1977 – 81
Pirkko Kantola 1982 – 88
Liisa Vanhatalo 1989 –

Rahastonhoitajat

Vilhelmiina Nikula 1915 – 16
Hilma Kaurila 1917 –
Rouva Kuukkala 1921 –
Selma Kuukkala 1933 – 44
Helmi Salminen 1945 – 65
Elvi Laaksonen 1966 – 77
Sirkka Lukka 1978 – 84
Aila Prami 1985 – 88
Anne Hakala 1988 –

KAPPALAISEN TURINAT

Joskus ihmiselle käy niin, että keho toimii päätä nopeammin. Vapaaehtoista kysyttäessä minä huomasin viittaavani ja niin minusta tuli Tarvasjoen sijaiskappalainen. Mukavaa on ollut. Samaan aikaan on pitänyt jatkuvasti ratkaista tilanteita, jotka ovat uusia. Osa uudesta on ollut kaikille uutta, seurakuntalaisille, työntekijöille, luottamushenkilöille. Kappelineuvoston järjestäytymistä tai työntekijöiden uusia esimeskuvioita on yhdessä pähkälly.

Sitten on niitä asioita, jotka ovat olleet vain sijaiskappalaiselle uusia. Kokeneen kirkkoherran sijaiseksi tuleminen ei ole aivan yksinkertaista, vaikka kuinka saisi työlöistä. On tullut törmäyksiä ja unohduksia ja mokia. Myös tilanteita, joissa erilaiset toimintatavat, erilaisuus, ovat pitäneet huolta siitä, että aivan siloisesti ei ole selvitty.

Onneksi seurakuntatyö on kuitenkin koontumista yhteen seurakuntana, kristittyinä. Kevät on minulle ollut jumalanpalvelusyhteisön osaksi pääsemistä. Hyvin erilaista verrattuna työhön Liedossa, jossa messuvuoroja on paljon harvemmin.

Tämän kevään valokuva-albumia selatesa tekee mieli laulaa niin kuin pääsiäisvirressä toukomettiset sulaneella sydämellä. Olen saanut valmistella saarnaa ja saarnata rippikoululaisten ja pienten lasten kanssa. Tangomessun tekijöiden into ja ilo riemastutti. Ja messun jälkeen ihmisiltä saatu palaute liikutti - niin tärkeää oli monille, että oma sydämen kaipuun musiikki kelpaa kirkkoon. Tuomas-messussa taas pappi ja diakonissa pillittivät penkissä, kun tiimien jäsenet johdattivat seurakunnan esirukoukseen. Miten suloiselta tuntui olla se penkissä istuja, saamapuolella oleva. Listaa voisi jatkaa kaikista messuista...

Kevään aikana Tarvasjoen kirkossa on messunnut myös koko Liedon seurakunnan

papisto. Olen antanut itselleni kertoa, että oma pappi on täällä tärkeä ja hänen saarnojensa vaihteleva sisältö ja taso kuuluvat jumalanpalvelukseen olennaisena osana. Silti itse toivon, että avoimin mielin katsellaan myös Lietoon päin, sillä olen ylpeä työtovereistani, niin papeista kuin muistakin rautaisista ammattilaista. Jokaisella papilla on oma tapansa saarnata ja siksi koen armollisena, että välillä jonkun toisenkin ajatuksia saa seurakunta kuulla.

Kappelina olon ensimmäinen vuosi on puolivälissä. Paljon on menty vanhalla painolla eikä monia asioita tarvitsekaan muuttaa. Jotkut asiat taas muuttuvat ajanoloon kuitenkin. Jumalanpalveluselämässä kappelina oleminen antaa paljon vapauksia, koska pääjumalanpalvelusvastuu on nyt Liedon kirkon jumalanpalveluksilla. Kappelineuvosto on jo ottanut tästä ilon irti koletisuunnitelmaa laatiessaan ja nyt voimme tukea entistä enemmän omia lähetyiskohteitamme ja ystävyysseurakuntiamme.

Yhteinen matka jatkuu ja tavoitteena on, että Tarvasjoen kappeliseurakunta kutsuu meitä kaikkia koolle kolmiyhteisen Jumalan nimessä iloitsemaan ja kiittämään, hakemaan lohtua ja lohduttamaan.

Kappalaisen kesä on rippikoulua täynnä. Ensimmäisen Tarvasjoen oma rippikoulu ja juhannuksen jälkeen Liedon kaksi ryhmää kirkkaa Virroille. Omakin nuori konfirmoidaan heinäkuussa. Onneksi Tarvasjoen kappeliseurakunnan tiimit huolehtivat siitä, että kesälläkin riittää ohjelmaa seurakuntalaisille kesäkahviloissa.

Siunattua ja aurinkoista kesää!

Toivottaa sijaiskappalaisenne
Outi Tukia-Takala



Seurakuntatalo. Kuva Eeva Sisso.

LYHYESTI KIINTEISTÖASIAA

Seurakunnan kiinteistöissä tehdään tänä kesänäkin remonttia. Pappilassa on tiilikatto pesty puhtaaksi ja seurakuntatalolla on aloitettu ulkomaalaus. Juhannuksen jälkeen myös kirkon pääsisäänkäynnin ympärillä alkaa kühista. Kirkonportaat kokevat muodonmuutoksen, kun niihin rakennetaan kiinteä luiska hel-

pottamaan kulkemista. Pääovi tulee olemaan jossain vaiheessa kokonaan pois käytöstä, mutta vain lyhyen aikaa. Samalla ulko-ovet maalataan ja kellotapuln katolle asennetaan lumiesteitä ja vesikouruja. Remonttityöt valitettavasti aiheuttavat jonkin verran haittaa kirkon ja seurakuntatalon käyttäjille.



TARVASJOEN KAPPELISEURAKUNTA KESÄOHJELMA 2015

- **Kesäkahvilat** klo 18
- **Juhannusjuhla** TarUn majalla juhannusaattona pe 19.6. Outi Tukia-Takala pitää alkuhartauden. Maakuntalauluja ja tarjoilua. Lähetystyön tiimi
- **Leppämäen evankeliumijuhla** ke 24.6. klo 11. Antti Saarenketo ja Nicolas Louis Kumba Etelä-Sudanista, Reijo Arkkila, Jouko Kyrrö ja Elina Ahola. (Aurantie 246)
- **Ulkoiluilta kaikenikäisille** 1.7. Lähtö Hyvinvointikeskuksen edustalta, josta otamme mukaan asukkaita ulkoilemaan kanssamme. Käymme katsomassa Kertun tuvan kukkasia ja kotiseutuyhdistyksen remontin edistymistä. Kahvitus kävelyretken jälkeen Hyvinvointikeskuksen sisäpihalla. Yhteiskuntavastuun tiimi
- **Sipilän lauluilta** Liedonperässä 8.7. (Liedonperäntie 710) Lauletaan Suvilinnun laulukirjan lauluja Tarvasjoki Ensemblen säestyksellä. Kirkkoherra Risto Leppänen pitää alkuhartauden. Kolehti lähetykselle. Musiikkityön ja lähetystyön tiimit
- **Lättyilta** Tarvasjoen Hyvinvointikeskuksen sisäpihalla 15.7. (Hämeen Härkätie 610). Ohjelmaa, kahvittelua, jutustelua, ja tietysti lettua. Diakoniatiimi
- **Kesäretki Fiskarsiin** ti 21.7. klo 9-17, hinta 50 €/hlö. Ilmoittautumiset ja lisätiedot 7.7. mennessä : Ensi Kultta, p. 044 4848 147, tai kappelitoimistoon, p. (02) 4847 120. Yhteiskuntavastuun tiimi
- **SLEY:n Siionin kanteleen lauluilta** Kirkonmäellä ke 29.7.
- **Grilli-ilta** Tarvasjoen Kirkkotie 3C:n pihalla ke 5.8. Tarjoilua, arpajaiset, ohjelmaa ja yhdessäoloa. Diakoniatiimi
- **Leikkikahvila** keskustan leikkipuistossa (pankin takana) to 13.8. Leikkejä myös perheen pienimmille. Kahvitarjoilu. Kasvatuksen tiimi.
- **Nyyttikestit** Suurilassa Raija Isotalo-Aaltosen mökillä ke 19.8. (Palontie 139 b) Omat makkarat mukaan. Mukavaa yhteistä oloa takkatulen lämmössä. Lähetystyön tiimi
- **Kansanlaulukirkko** Tarvasjoen Hyvinvointikeskuksessa su 9.8. klo 14, Elina Ahola ja Kaisa Takkula.
- **Messu ja koulutielle siunaaminen** su 16.8. klo 10 Tarvasjoen kirkossa, Outi Tukia-Takala ja Minna Mäkinen.
- **Juho Markkon ”Siksi Sinua rakastan”** gospelkonsertti la 29.8. klo 17 Tarvasjoen kirkossa.
- **Kirkkoherra Risto Leppäsen virkaanasettaminen** Liedon kirkossa su 30.8. klo 10. Tarvasjoelta järjestetään yhteiskuljetus juhlaan. Ilmoittautuminen kuljetukseen 18.-27.8. kappelitoimistoon.

Tarvasjoen kappelitoimisto palvelee kesällä normaalisti: tiistaisin klo 9–12 ja torstaisin klo 12–16. Aukioloajan mahdollisista poikkeuksista ilmoitetaan viikoittaisten seurakuntatietojen yhteydessä. Kappelitoimiston p. (02) 484 7120.

KAPPELISEURAKUNNAN ALKUTAIVAL

Tarvasjoen loistavan äänestysaktiivisuuden ansiosta Liedon seurakunnan kirkkovaltuuston 27 jäsenestä kahdeksan on Tarvasjoen kappeliseurakunnan alueelta. Tavoitin heistä kuusi ja kyselin, millaisin mieltein he ovat nyt ensimmäisten kuukausien jälkeen. Vastaajina siis kirkkovaltuutetuista Martti Heikkilä, Anna Järvinen, Esa Mustamäki, Minna Mäkinen, Aino Nurmi ja Pertti Tenhunen.

Miltä uusi aika seurakunnassa on tuntunut?

Kaikki kirkkovaltuutetut ovat hyvin positii-visella mielellä. Pertti kertoo, että uusi aika on tuonut elämään uusia ihmisiä ja paljon uutta opittavaa. Minna iloitsee siitä, että syksyn neuvottelujen ja tietylnaisen epävarmuuden jäljiltä on päästy liikkeelle, uusia vastuunkantajia on löytynyt Tarvasjoen tiimeihin ja jumalanpalveluselämä on jatkunut monipuolisena. ”Yhteistyö on ollut hyvää ja rakentavaa. Meidät tarvasjokelaiset on otettu mielestäni hyvin vastaan. Olemme saaneet luottamusta”, sanoo taas Martti. Esa ja Anna vastaavat molemmat melkein samoin: uusi seurakunta, uusi valtuutettu, uutta oppimassa, mielenkiinnolla päätöksenteossa.

Mitkä sitten ovat olleet yhdistymisen näkyvimmit vaikutukset seurakunnan puolella?

Valtuutetut ovat varsin yksimielisiä siitä, että toiminta on pysynyt pitkälti samana, mutta hallinto ja päätöksenteko, tapahtuu nyt ”isolla kirkolla” eli Liedossa, kuten Esa asian tiivistää. Martin kokemus on, että Tarvasjoen asiat on hyvin otettu huomioon. Anna kertoo, että uusien luottamushenkilöiden ääni

ja ideat ovat päässeet hyvin kuuluviin kappelissa. Monet toimintatapojen muutokset ovat osittain seurakuntaliitokseen, osittain työn uudelleen järjestämiseen liittyviä.

Martti tuo esiin tärkeän muutoksen, le-veämmät hartiat eli isommat resurssit tehdä asioita, joita Tarvasjoella on aiemmin jo suunniteltu, mutta talous ei ole antanut mahdollisuutta niitä toteuttaa.

Iso muutos on pappien määrän lisääntyminen. Martin mielestä vaihtelu on positiivinen asia. Minna ja Aino taas toivovat, että muut papit pysyisivät vierailevina tähtinä ja oma pappi säilyy kappeliseurakunnan paimenena. Mukava pappiasia on myös kesällä työnsä aloittava uusi kirkkoherra Risto Leppänen. Minna kokee, että hän tiedostaa jo valmiiksi Tarvasjoen yhteisöllisen seurakuntaelämän.

Ainon isoja ilon aiheita seurakuntaliitoksen myötä ovat syksyllä 4-5-vuotiaiden päiväkerhokertojen tuplaantuminen sekä Liedon seurakunnan edulliset leirit Halssin leirikeskuksesta. Leirejä järjestetään kaikenikäisille kesällä ja talvella ja niistä saa tietoa seurakunnan tiedotuksesta ja työntekijöiltä.

Kaikille tarvasjokelaisille seurakuntaliitoksesta pitäisi yksi näkyvä merkki olla Turun Tienoo -lehden ilmestyminen seurakuntaliitteineen postilaatikkoon kolme kertaa vuodessa. Valitettavasti jotkut kulmakunnat ovat jääneet peittojakelun ulkopuolelle ja toiveena onkin, että ne, joille kesäliite ei toukokuun lopulla ilmestynyt, ilmoittaisivat osoitteensa kappelitoimistoon, niin asia korjataan seuraavan liitteen ilmestymiseen mennessä.

Mitä haluaisit kertoa tarvasjokelaisille Liedon seurakunnasta sen perusteella, mitä olet kirkkovaltuutettuna nähnyt ja kokenut?

Muutama kuukausi on lyhyt aika, mutta siinä ajassa valtuusto on jo ehtinyt järjestäytyä, valita uuden kirkkoherran ja aloittaa myös strategiatyöskentelyn, joten aika monta kertaa kirkkovaltuutetut ovat tavanneet toisiaan ja seurakunnan työntekijöitäkin. Papereita on tutkittu ja tutustuttu Liedon seurakunnan toimintaan. Ihan ensivaikutelmista ei siis ole kyse, kun näitä pohdintoja tehdään.

Esa haluaa sanoa, että alkukankeuden jälkeen tarvasjokelaiset on otettu hyvin mukaan päätöksentekoon. Myös Minnalla on hyvä kokemus lämpimästä ja arvostavasta vastaanotosta. Hän muistuttaa, että nyt luodaan suuntaviivoja ja strategioita tulevaisuuteen.

Minna on huomannut, että Liedossa on myös paljon vapaaehtoistyötä, mutta erilaista ja eri lailla näkyvää kuin täällä meillä. Isossa seurakunnassa työn tavoitavuus on eri kuin täällä Tarvasjoella. Ehkä omaa aktiivisuutta osallistumiseen vaaditaan vähän enemmän. Jumalanpalveluselämää kehitetään sielläkin. Liedon seurakunnassa on mukava henkilökunta ja luottamushenkilöt ja Tarvasjoelle ominaista aktiivista seurakuntaelämää ja talkoohenkeä arvostetaan, kertoo Aino.

Anna tuo esille Liedon kouluikäisten kerhotoiminnan. Sitä järjestetään kehuttavasti myös pikkukylissä eikä vain keskustassa ja hän toivoo, että myös Tarvasjoella saadaan tällaista toimintaa lapsille.

Pertti pohtii sitä, miten yhdistämme jatkossa elämän kappeliseurakuntana ja sen kehittämisen ja toisaalta koko Liedon seurakunnan kehittämisen. Että emme olisi vain omissa oloissamme, vaan rikastuttaisimme koko seurakuntaa Tarvasjoella hyviksi koetuilla toimintamuodoilla ja löytäisimme Liedon puolelta uusia meille hyviä asioita. Ja että menemme mukaan myös koko seurakunnan toimintaan.

Martti ei pidä ollenkaan pahana, että liitettiin Lietoon, sillä se on tuonut paljon hyvää tullessaan. Liedossakin tehdään paljon vapaaehtoistyötä ja siellä ihmiset pyyteettömästi ahertavat Jumalan valtakunnan asian puolesta. Me voimme oppia toinen toisilta ja kehittää yhdessä asioita tulevaisuudessa. Rohkeasti pitää vain ottaa kantaa ja pitää asioita esillä.

Mikä sinulle on tärkeintä Tarvasjoen seurakuntaelämässä?

Ainon vastaus oli ”yhteys”, jolla hän viittasi sekä yhteyteen Jumalan kanssa että seurakuntalaisten väliseen yhteyteen. Esa haluaa, että innolla tekemisen meininki ja toimintojen laajuus säilyy. Anna lisäsi tähän listaan tiimien toiminnan erityispiirteen eli toiminnan järjestämisen omasta näkökulmasta yhdeksi kokonaisuudeksi, esimerkiksi kesäkahviloissa. Pertille tärkeintä on lähimmäisistä huolehtiminen ja hänellä se onnistuu parhaiten diakoniatyön tiimin kautta. Martille tärkeää on kodinomaisuus ja niiden ihmisten huomaaminen, jotka eivät korota itseään. Hän toivoo myös, että jumalanpalveluselämä säilyy ja pienryhmätoimintaa kehitetään, niin että ihmisiä voidaan kohdata yhä paremmin.

Minnalle tärkeää on, että vapaaehtoistyössä saa antaa lahjansa ja myös taitamattomuutensa yhteiseen käyttöön, että pienillä asioilla voi palvella omaa seurakuntaa. Hänelle tärkeää on jumalanpalveluksissa lämpö ja pyhän kohtaaminen, yhteislaulutilanteissa musiikin voima ihmisten elämässä.

Tällaisilla mietteillä siis tervehtivät kirkkovaltuuston edustajat tarvasjokelaisia. Haastattelijana toiminut vs. kappalainen on myös osallistunut virkansa puolesta joihinkin kirkkovaltuuston työskentelyihin ja kokenut, että yhteistyö on alkanut sujua yllättävänkin nopeasti. Keskinäinen toisten kokemuksen ja näkemyksen arvostaminen on tärkeää. Uskon ja toivon, että Pertin ajatus yhteisestä kehittymisestä on mahdollista toteuttaa.

Outi Tukia-Takala



Lähetystyön tiimin rukousalttari Tuomas-messussa 2. pääsiäispäivänä. Kuva Eeva Sisso.



Tango-messun laulu- ja soitinryhmä kanttori Kaisa Takkulan johdolla. Kuva Eeva Sisso.



Rippikoululaisten valmistamaa messua vietettiin 1.2. Kuva Eeva Sisso.



Helatorstain pyhiinvaellus Lietoon Pyhän Pietarin kirkkoon. Ristinkantajana tässä kohdassa Hannu Seppä. Kuva Eeva Sisso.

KUNINGATAR MATKAA HÄMEENTIETÄ

Artturi Leinosen Kootuista teoksista (1932) löytyi kertomus ”**Kuningatar pappilassa**”, jonka tapahtumat liikkuvat sekä Liedossa että Tarvasjoella. Kirjailija on tutkinut lähteitä tarkkaan. Todentuntua herättää heti kertomuksen ensimmäisen lauseen vuosiluku 1599 ja kiinnostusta tapahtumapaikka, Liedon pappila.

Kertomuksen päähenkilö on entinen Ruotsin kuningatar, tapahtuma-aikaan Liuksialan rouva **Kaarina Maununtytär**. Toinenkin henkilö on todellinen hahmo. Hän on Liedon seurakunnan nuori pappi **Pertteli Yrjönpoika**, dokumenteissa **Bartholdus Erici Göös** (1583–1608). Eletään levottomia aikoja. Marttilan taistelu on päättännyt nuijasodan. Jäljellä ovat Ruotsin vallanperimysselvityt. - Kaarina Maununtytären seurueeseen kuuluu kahdeksan ratsua: vallasrouvan mukana on seuranaisten lisäksi kuusi asemiestä.

Valtataistelun uhreja

Sitten kuullaan asia. Kaarina-rouva haluaa etsiä Liedosta anoppinsa veljen **Olavi Stenbockin** ruumiin ja haudata hänet siunattuun maahan. Vapaaherra Stenbock on **Kustaa Vaasan** kolmannen vaimon veli ja siis kuninkaan taistelevien poikien **Eerikin**, **Juhanan** ja **Kaarlen** sukulainen.

Ruotsin valtataistelun laineet ovat lyöneet Lietoon asti. Kaarle-herttua on saanut kiinni veljiensä Juhanan ja Eerikin luottomiehen Olavi Kustaanpoika Stenbockin (k. 1599) Liedon nimismiehen luota, jonka talossa tämä on piileskellyt. Kaikkitietävä Wikipedia kertoo, että Kaarlen miehet sitovat entisen vapaaherran, valtakunnanneuvoksen ja kuvernöörin puuhun ja ampuvat hänet. Ruumis sotketaan nimismiehentalon läheiseen suohon. Leinosen kertomuksessa uhri teilataan.

Takki nurin

Mihin häipyi mainen kunnia? Kuten tiedetään, Kustaa Vaasan poikien taistelu ei keinoja kaihtanut. Elossa pysyäkseen piti vaihtaa puolta, kuten teki vapaaherra Stenbock. Wikipedia selvittää, että Juhana määräsi Stenbockin Tukholmaan entisen isäntänsä, kuningas Eerikin vartijaksi. Julma temppu. Takinkääntäjä Stenbock teki tässäkin parhaansa: piti vankia nälässä, vei hänen vaatteensa ja työnsi Kaarina Maununtytären suinpäin alas portaita. Miellettään Stenbock mainitaan äkkipikaiseksi, ja ennen pitkää hänen onnensa kääntyy, ja hänet karkotetaan rikostensa tähden Suomeen.

Kirjailija Artturi Leinonen haluaa korostaa, että alhaissyntyisen Kaarina Maununtytären rinnassa sykkii anteeksiantava sydän. Hän kokee kohtalonyhteyttä vapaaherra Stenbockin kanssa, molemmat ovat



Erik Johan Löfgrenin maalaus vuodelta 1864: Eerik XIV ja Kaarina Maununtytär.

valtataistelun uhreja. Tämän vuoksi Kaarina-rouva on ratsastanut vaivalloisen tien Liuksialasta Lietoon. Olipa vapaaherra Olavi Kustaanpoika Stenbock eläessään tehnyt mitä tahansa, hän on ansainnut siunatun leposijan.

Suohauta Pettisissä?

Nimismies tuntee tapauksen ja tietää Stenbockin suohaudankin. Kirjailija ei paikanna nimismiehen taloa. Uuden ajan alussa tiedetään nimismiehentoita harjoitetun Pyhällössä, Teijulassa, Kaskalassa, Pinomäessä ja Ankalla. Liedon historia mainitsee Pinomäen kylästä nimismiehen **Matti Eskonpojan** vuodelta 1583; seuraajana tiedetään hänen poikansa vuonna 1600. Kaarina Maununtytär seurueineen käy siis ilmeisesti Pettisten naapurissa Pinomäessä, jonka lähellä olevasta suosta korkea vainaja löytyy. Hänet haudataan samana iltana siunattuun maahan – Lietoon vai Turkuun, sitä ei tarina kerro.

On hieman epäselvää, onko Kaarina Maununtytär todella tämän Liedon-matkan tehnyt, sillä Wikipedian ruotsinkielisen version mukaan ”Karin Månsdotter lär ha gett liket en kristlig begravning”, Kaarina Maununtytär ’lienee’ tai ’on mahdollisesti saattanut’ ruumiin kristilliseen hautaan. Artturi Leinonen on kertomuksessaan nostanut tapauksen elävänä silmiemme eteen.

Taukopaikkoja

Hämeentien ensimmäinen pysähdyspaikka saattaisi olla Kuninkaanlähde Vanhalinnan liepeillä. Siinä juotettiin hevoset, matkalaiset eivät toki vettä juoneet. Tarinan mukaan lähde oli nimetty Kaarina Maununtytären appiukon Kustaa Vaasan mukaan.

Tietämätöntä on, poikkesiko seurue Vanhalinnassa. Sitä nimittäin hallitsi Juhana III:n parturi ja luottomies **Andreas Bardscher**. Hän oli saanut tilan palkkioksi, sillä Bardscher oli ollut Eerik XIV:n vartija Turun vankeusaikana. Hänellä oli oikeus jopa tappaa vankinsa. Ei tiedetä myöskään, vierailtiinko Juvan kartanossa. Sinnekin Kaarina Maununtytäreillä oli tavallaan side, sillä hänen puolisonsa Eerik XIV:n 38 hevosta laidunsivat Juvalla kesällä 1565.

Tiensuun kievari

Joka tapauksessa matkueen oli yövyttävä yhden päivänmatkan päässä Turusta ja juuri Tarvasjoella. Perimätiedon mukaan pysähdettiin Tiensuun kievarissa, nykyisessä Lempan talossa. Siellä oltiin hyvässä huomassa, sillä sekä Tiensuun että Tuomarilan tilat omisti tuolloin Suomen käskynhaltija **Klaus Åkenpoika Tott**. Hän puolestaan oli saanut Juhana III:lta käskyn huolehtia Kaarina Maununtytären matkasta ja Liuksialan kartanon varustamisesta. Tottin suvun kanssa solmittiin 1597 sukulaisuussuhde, kun Klaus Tottin poika Henrik avioitui Sigrid-tyttären kanssa. Heidän pojastaan tuli kuuluisa sotapäällikkö, **Kustaa II Adolfin** ”lumiaura” **Åke Tott**.

Sukuloimaan

Kolmannen kerran entinen kuningatar on jälleen ratsailla Hämeentiellä, nyt suuntana on Turku ja Tukholma. Vuosi on 1582. Oli saatu aikaan sovinto kuninkaallisen perheen kesken. Liuksialan rouva tapasi lankonsa Juhana III:n, tämän puolison **Katarina Jagellonican** sekä anoppinsa **Katariina Stenbockin**, jonka veljen hän siis oli saattanut siunattuun maahan. Läsä oli myös Juhanan ja Katarina Jagellonican poika **Sigismund**, sittemmin Puolan ja Ruotsinkin kuningas.

Viimeinen matka

Kaarina Maununtytär eli Liuksialassa 33 vuotta, ja hänen aikanaan kartanosta tuli Suomen tuottoisimpia maatiloja. Ruotsin entisen kuningattaren elämä Liuksialassa päättyi syksyllä 1612, mutta hänet haudattiin Turun tuomiokirkkoon vasta talvikelien aikana maaliskuussa 1613. Tämä Hämeentien matka oli Kaarina Maununtytären viimeinen.

Marja-Riitta Perttula



Liuksialan kartano nykyään. Kuva Manfred Nowak.



Kaarina Maununtytären viimeinen matka päättyi Turun Tuomiokirkkoon vuonna 1613. Kuvassa hänen hautasarkofaginsa vuodelta 1867.

ADELIA KUVATAIDE-KILPAILUN YKKÖNEN

OP-ryhmä on järjestänyt jo 45 vuotta kansainvälisen kuvataidekilpailun 6 -13 vuoden ikäisille lapsille ja nuorille. Se on maailman suurin lapsille järjestetty kuvataidekilpailu, jossa on tänä vuonna ollut mukana yli miljoona lasta ja nuorta. Suomi on ottanut osaa tähän kilpailuun 40 kertaa ja Tarvasjoelta on oltu aina mukana. Kilpailun järjestävät OP-ryhmä, kuvataideopettajat ja koulut. Vuonna 1994 tarvasjokelainen Tuuli Lempa voitti sarjassaan Suomen kilpailun ja sen jälkeen kansainvälisen kilpailun Itävallassa.

Tarvasjokelainen Adelia Lindholm – Ventola sijoittui nyt tänä vuonna sarjassaan ensimmäiseksi 11-13-vuotiaiden sarjassa ja pääsi jatkamaan kansainvälisessä kisassa, joka järjestetään Saksassa kesäkuussa. Adelia voitti jo vuonna 2012 oman sarjansa Suomessa ja tuli viime vuonna viidenneksi.

Tänä vuonna rahapalkinnon lisäksi on voittajille järjestetty päivä Heurekassa.

Kilpailun aiheena oli tällä kertaa ”Aina liikkeellä, aina verkossa, mikä saa sinut liikkumaan?” Kilpailun tuomaristo antoi Adelialle tunnustusta nerokkaasta kuvassomittelusta, mainiosta kuvakulmasta ja hyvästä tilantunnelmasta. ”Kilpailun teema on vangittu kuvaan ilmaisullisesti ja kyseessä on teknisesti ehyt, vauhdikas ja taitava teos, jossa on tehokas liikkeen voima”, oli tuomarien arvio.

Aiheen valinta oli jalkapalloa harrastavalle Adelialle nopeasti selvillä ja työtapasekatekniikalla loi hyvän tuloksen. Kotiseutu, niin nuoret kuin vanhat, onnittelevat Adeliaa ja toivottavat onnellisia taiteilijan vuosia.



Adelia Lindholm-Ventola.

HYVÄ ARVOISA JUHLAVÄKI

”Tässä on lyhyesti kerrottu palokunnan toiminnasta, pientä se on ollut, mutta on kuitenkin yritetty olla mukana yhteisessä rintamassa koko kansamme yhteistä vihollista tulta vastaan, silloin kun se uhkaa tuhota kotejamme ja kansallisomaisuuttamme.”

Näillä sanoilla Jussi Virola päätti vuosikertomuksensa vuodelta 1956. Tämä luonn ehdinta on niukkuudessaan hyvin puhutteleva ja kertoo oikeastaan kaiken olennaisen Tarvasjoen VPK:n 80-vuotisesta taistelusta.

Kaikki alkoi vuonna 1935, kun lähinnä Tarvasjoen Osuusmeijerin ja Sähkötehtaan piirissä huomattiin sammutuskaluston puuttuminen. Tarvasjokelaiset olivat toki jo vuodesta 1867 lähtien osallistuneet Marttilan, Kosken, Euran ja Karinaisten paloapuyhdistyksen toimintaan. Toisaalta 1887 olivat marttilalaiset perustaneet kunnallisseuran, joka oli asettanut erääksi tavoitteekseen palosammutustoiminnan. Kunnallisseuran ansiosta Tarvasjoellekin hankittiin asianmukaisia sammutusvälineitä jo ennen 1900-lukua. Merkittävimmät näistä laitteista olivat ne neljä käsiruiskua, jotka sijoitettiin eri puolille pitäjää. Ruiskussa oli kädensijat neljälle miehelle ja vesi saatiin kätevästi san-



Palokunta koolla, kun on saatu uusi paloauto, säiliöauto ja johtoauto.

koketuilla lähimmästä purosta, jokiuomasta tai kaivosta.

Varsinaista palokuntaa jouduttiin sitten odottamaan yli 30 vuotta, sillä vasta 12. päivänä toukokuuta 1935 Tarvasjoen palolautakunta kutsui koolle perustavan kokouksen. Puhetta tuossa tilaisuudessa piti lautakunnan puheenjohtaja Kalle Ihmäki ja sihteeriksi valittiin Ferdinand Laine. Kokouskutsua noudatti 22 henkeä, jotka kaikki liittyivät saman tien tuoreeseen vapaapalokuntaan. Kunnan toimesta hankittiin myös pitäjän ensimmäinen paloauto. Vapaapalokunta tarvitsi myös oman hallintonsa ja ensimmäiseen hallitukseen tulivat valituksi Arvid Lentonen, Albin Lempa, Antti Rönnemaa, Hannes Seppä, Pauli Heinonen, Arvo Ollinen, Aarne Mahlamäki, Johan Helälä, Juho Uusitalo ja Lauri Mansikkaniemi. Heistä Lentonen valittiin puheenjohtajaksi varamiehenään Lempa. Rönneamaasta tuli sihteeriksi ja rahastonhoitajaksi Seppä.

Arvid Lentonen toimikin sitten puheenjohtajana vuoteen 1944, jonka jälkeen vetovastuun otti Aarne Nummila vuoteen 1952. Pauli Pousar hoiti tehtävää seuraavat kaksi vuotta. Lopulta toimeen tarttui Pentti Satopää 1955, joka sitten olikin puheenjohtajana ja hallituksen jäsenenä aina vuoteen 1974. Ensimmäisinä sihteerinä olivat Antti Rönnemaa ja Unto Aalto. Aallon jälkeen kynää käytteli sihteerin ominaisuudessa Erkki Laurila, jonka erinomaista käsialaa saatiin ihailla monella eri vuosikymmenellä.

Palokunnan alkutaipaleelle osuivat raskaat sotavuodet, joiden aikana kunnan palopäällikkönä toiminut Jussi Virola oli rintamalla. Häntä tuurasi Ahti Koskinen välirauhan aikana, mutta hänkin joutui sotaan. Virolan palatessa sodasta hän jatkoi taas tehtävää. Jussi Virolan luopuessa omasta halustaan palopäällikön virasta 1967, tuli Ahti Koskinen hänen tilalleen.

Mainitsen tässä yhteydessä erään tärkeän päivämäärän, joka on 14.8.1937. Tuolloin VPK järjesti kaikkien aikojen ensimmäiset palokunnan tanssit. Nämä hovit olivat pian tämän jälkeen kiellettyjä raskaiden sotavuosien aikaan ja vielä pitkään sen jälkeen. Niiden tilalle tulivat ohjelmalliset iltamat, joita kyllä saatettiin pitää rikkomatta lakia, sillä niihin voitiin sisällyttää legendaarinen ”tunti tanssia”.

Syyskuussa 1937 Tarvasjoki oli liittynyt silloiseen Turun ja Porin läänin palokuntaliittoon. Kunnan puoleen VPK kääntyi taloudellisen avun tarpeessa. Ensimmäisessä anomuksessa rahaa tarvittiin 3000 markkaa suoja-pukujen ostamiseen, bensiiniin ja rasvojen hankintaan meni 1500 ja satunnaisiin menoihin 450 markkaa. Aivan alusta lähtien Tarvasjoen VPK:n toimintaa on rahoittanut joko kunta tai myöhemmät pelastuslaitokset, yhdistyksen itsensä vastatessa käytännön toiminnasta.

Jatkosota päättyi 1944 ja hävityn sodan rauhansopimus edellytti mm. Suojeluskuntien ja Lotta Svärdin järjestöjen purkamista. Tässä yhteydessä nämä kaksi järjestöä päättivät lah-

joittaa omistuksessaan olleen Kenttätuvan palokunnalle. Näin palokunta sai toiminnalleen oman tukikohdan aina vuoteen 1950 saakka, jolloin yhä vielä käytössä oleva palokuntatalo valmistui. Puolet kiinteistöstä meni 1946 Tarvasjoen Urheilijoille.

Sodan jälkeen hallitukseen valittiin Aarne Nummila puheenjohtajaksi, sihteeriksi Antti Rönnemaa ja rahastonhoitajaksi alusta alkaen mukana ollut Hannes Seppä. Seppä olikin sitten toiminnassa mukana aina 1970-luvulle saakka. Vielä vuonna 1974 hän oli mukana mm. viikonlopun päivystysringissä.

Tarvasjoen VPK sai myönteistä julkisuutta runsaasti, kun se järjesti lentopäiviä Paimionjoen uomalla aina 1950-luvun alkuvuosiin saakka. Nämä väkeä erittäin hyvin vetäneet päivät alkoivat jo 30-luvulla suojeluskunnan ja Lottien toimesta. Jonkinlaisen kuvan yleisömääristä saa siitä, että vuoden 1952 päiviä varten VPK osti etukäteen 5,000 ja seuraavana vuonna 10,000 arpalippua. Näistä saaduilla varoilla kartutettiin vaatimatonta palokalustoa.

Oman talon valmistuminen oli VPK:lle merkittävä asia, vaikkakaan ajan pöytäkirjat tai sanomalehdet eivät tästä pahemmin innostuneet. Vihkiäisjuhlat pidettiin joka tapauksessa kesäkuun kolmantena päivänä 1951. VPK:n tuon ajan yllättävin kuluerä ainakin itselleni olivat polttopuut, joita ostettiin vuosittain peräti 15 000 markalla. Vasta kymmenisen vuotta myöhemmin talo sai keskuslämmityksen. Rahaa oli kulunut mm. ensimmäisten, varsinaisten suoja-pukujen hankintaan, joihin kunta tosin antoi myös tukea. Ei pidä unohtaa myöskään palosuojelurahastoa, jonka ansiosta tarvasjokelaiset ovat pystyneet pitämään kalustonsa kunnossa.

Kenttätupaan kuulunut maapala myytiin 1953 ja samana vuonna VPK sai puolustusministeriöstä kirjeen. Sen mukaan VPK veloitettiin maksamaan takaisin Suojeluskunnalle aikoinaan maksettuja avustuksia. Tämän pakollisen maksun jälkeen VPK:n piirissä heräsi ajatus tarjota Kenttätupaa kunnalle, sillä nykyisen urheilukentän tienoo oli myös siirtymässä jossain vaiheessa Tarvasjoen omaisuudeksi. Kenttätuvasta sinkoilikin tarjouksia ja tarkennuksia VPK:n sekä kunnan välillä seuraavat 12 vuotta. Vasta tämän Tarvas-Hovin rakenta-



Palokunta järjestää jatkuvasti pelastusharjoituksia. Tässä ollaan harjoittelemassa päiväkotilasten pelastamista tikkailla Postilinnasta.

minen sai nuo kaupat lopullisesti päätökseen. Kunta lunasti Kenttätuvan itselleen ja velvoitti samalla palokunnan merkitsemään itselleen Nuortentalo Tarvas-Hovi Oy:n osakkeita.

VPK:n paloauto oli vanhentumassa käsiin, joten kunnan palolautakunta ehdotti VPK:lle uuden sammutusajoneuvon hankintaa. Hallitus esitti hankittavaksi 2,7 miljoonan markan arvoista autoa, johon lisäksi olisi ostettu kannettava moottoriruisku letkuineen ja muine tykötarpeineen. Kaiken kaikkiaan hankinnan loppusumma nousi 4 miljoonaan markkaan.... ja nämä olivat tietysti niitä todellisia ”mummon markkoja”.

Ensimmäinen kirjallisena säilynyt vuosikertomus on vuodelta 1956. Tuolloin palokunnalla oli varallisuutta noin 330,000 markkaa. Hälytyksiä oli tullut kauden aikana seitsemän, joista viisi omaan kuntaan. Kerran palokunta kävi Aurassa ja toisen kerran Paimiossa. Harjoituksia oli pidetty 31 kappaletta ja niihin osallistui yhteensä 186 miestä. Useat palokuntalaiset kävivät vuosien mittaan lääninliiton järjestämällä kursseilla, joita olivat mm. letku-, moottori- ja konemieskurssit. Kalustosta tunnutaan pidetyn erittäin hyvää huolta ja tässä yhteydessä on syytä korostaa Toivo Sipilän merkittävää roolia kalustonhuoltajana.

Jo vuonna 1956 esitettiin ensimmäisen kerran ajatus poika- eli nuorisotyön aloittamisesta Tarvasjoella, mutta tämä toteutui nykymuotoisen tapaisena vasta lähes 30 vuotta myöhemmin.

Mielenkiintoinen detalji on se, että vasta 1959 palokunnan syyskokous päätti hankkia pitäjänkartan. Toisaalta palokuntalaiset todennäköisesti olisivat osanneet kotikonnuillaan paikkaan kuin paikkaan vaikka silmät ummessa. Samassa yhteydessä huolehdittiin jälleen kerran palokaivojen kunnostuksesta. Näitä oli Alikulmalla, Euran kylässä, Liedonperässä ja Suurilassa.

Palokuntalaisia tarvittiin varsinaisiin hälytystehtäviin 1960-luvulla vain muutamia kertoja vuodessa. Esimerkiksi 1961 lähtöjä oli ainoastaan kolme. Harjoitusten määrästä ei kuitenkaan tingitty kovin paljoa, sillä niitä on ilmeisesti pidetty lähes viikoittain.

Vuonna 1962 VPK harkitsi ensimmäisen kerran radiopuhelimen hankintaa. Toinen ensimmäistä kertaa dokumentoitu asia oli Palokuntien Keskusliiton ansiomitalin hakeminen toiminnassa alusta alkaen mukana olleelle Hannes Sepälle. Vuodesta 1964 alkaen saatiin käyttöön palokunnan ensimmäiset paineilmapuvut sekä hieman erilaisiin tilaisuuksiin edustuspuvut.

Paikallisista yrityksistä on mainittava erikseen Lounais-Suomen Sähkö ja Tarvasjoen Osuusmeijeri. Nämä molemmat antoivat vuosittain avustuksen VPK:n toimintaan ja sähköyhtiön osalta tämä tapa taisi säilyä aina 90-luvulle saakka.

1960-luku päättyi Hannes Sepän anomukseen erota rahastonhoitajan tehtävistä. Palvelusvuosia hänelle ehtikin kertyä 35, ja hallitus jäi pohtimaan erityistä kunniajäsenyyttä palokuntaan. Kuten edellä tulikin maininneeksi, Seppä toimi vielä yli 80 vuoden iässä lauantapäivystysryhmän jäsenenä. Tarvasjoella onkin ollut, jos sallitte sanoa, tapana hyödyntää päteviä ja toimeliaat miehet loppuun saakka!

En lähde aivan mahdollottoman tarkasti käymään läpi 1970-lukua, mutta todettakoon kuitenkin silloin hankitun uuden paloauton sekä sille rakennetun tallin paloaseman yhteyteen. Naapurustossa Sipilän Tuuren talli alkoi käydä liian pieneksi nykyaikaisen sammutusajoneuvon koolle.

Hälytyksiä tuli edelleen vain harvakseltaan



Paloasema ja VPK:n oma talo valmistui vuonna 1951.

ja vuonna 1976 auto starttasi palopaikalle vain viisi kertaa kotipitäjän kohteisiin. Näiden lisäksi vierailtiin avustamassa Koskella ja Marttilassa. Harjoitustunteja 23 palokuntalaiselle laskettiin yhteensä 224.

Samoihin aikoihin osui VPK:n pyyntö korottaa tuntuvasti sopimushintoja.

Lääninhallituksen uusimmat suositukset tuntikorvauksista olivat huomattavasti korkeammat, kuin Tarvasjoella tuolloin käytössä olleet hinnat.

Lääninhallitus oli toisaalta lähettänyt paimenkirjeen, jonka mukaan myös sopimuspalokuntien päälliköillä tuli olla valtion palo-opistossa suoritettu ”tälle päällystölle tarkoitettu kurssi”. Koska Tarvasjoen VPK:n päälliköllä ei tuolloin ollut mainittua koulutusta, sillä pöytäkirjan sanoja lainaten ”täällä se tavallaan on ollut luottamustoimi, johon vuosittain on valittu alaa tunteva henkilö”. Koska määräys kuitenkin oli lakisääteinen, lupasi Olavi Knaapi lähteä tammikuussa 1978 pidettävälle kurssille.

En pysty kertomaan teille vertailulukuja,

mutta säilyneiden pöytäkirjojen ja vuosikertomusten perusteella tarvasjokelaiset ovat aina tunteneet vastuunsa omaehtoisesta kouluttautumisesta.

Liekö sitten koulutuksen ansiota tai mitä, se että tarvasjokelaiset palokuntalaiset eivät ole sammutustöiden yhteydessä kertaakaan loukanneet itseään pieniä naarmuja lukuun ottamatta. Ehkä tämän takia tapaturmavakuutuksista puhutaan hallituksen pöytäkirjoissa ensimmäistä kertaa vasta 1978.

Palokunnan iän lähestyessä puolta vuosisataa oli ilmaantunut akuutti ongelma. Miehistön määrä oli vähentynyt eikä uusia voimia tullut mukaan tarvittavassa määrin. Maaliskuun 1980 kevätkokous keskusteli laajalti tästä pulmasta ja päättyi ensi hätään ottamaan yhteyttä ”Tarvasjoen Penkki ja Putki” -nimiseen teollisuuslaitokseen.

Tässä metalliteollisuuden yrityksessä oli työssä runsaasti nuoria miehiä, joiden arveltiin sopivan hyvin palokuntalaisiksi. Matti A. Laaksonen, Toivo Sipilä ja Olavi Knaapi sai-



Uusi paloauto ja ryhmä valmiina lähtöön.



Palokunnan nuoris-osasto viikkoharjoituksissa.

vat tehtäväkseen lähestyä mainitun yrityksen johtoa, sillä hälytyksen tullessa miesten piti luonnollisesti poistua työvuorostaan.

Vapaapalokunta toiminta onkin aina edellyttänyt mutkattomia suhteita yritysten johtoon. Maaseutupitäjissä on onneksi ymmärretty kautta aikain yhteisen edun tärkeys. Vaikka joku työ on hälytyksen tullessa voinut jäädä harmillisesti joskus kesken, on katsottu kokonaisuuksia pitkällä tähtäimellä. Turvallinen ympäristö, jossa hädän tullen on apua saatavilla, on myös yritysten etu. Aktiviteettien lisäksi lehti-ilmoituksilla sekä Tarvasjoen eri kulmakunnilla pidetyillä sammutus- ja kalustoharjoituksilla.

80-luvun myötä siirryttiin vähitellen niin sanottuun aluepelastuslaitosmalliin, jossa ensi alkuun Tarvasjoki ja Marttila muodostivat tutkaparin pienemmän pitäjän johtaessa toimintaa. Uusi aikakausi toi mukanaan myös vuosikautia jatkuneen riesan aiheuttamista automaattihälytyksistä. Nämä saatiin kuriin lopullisesti vasta kun kiinteistön omistajat pistettiin korvaamaan tarpeettomat lähdöt.

Vuosi 1984 jäi historiaan palokunnan siihenastisen toiminnan vilkkaimpana, sillä hälytyksiä, koulutuksia ja kursseja varten kokoontumisia oli kaiken kaikkiaan 50. Kun paikalla oli keskimäärin 4,1 miestä, saatiin koko toiminnan miestuntimääräksi kirjata hulpeat 644. Palokuntalaiset ehtivät jossain välissä kerätä lisäksi ”viljaa juhlija varten” reilusti yli 6,000 markan verran. Kun kunnan kanssa tehty sammutussopimuskin tuli uusituksi, niin sekä hallinto että kenttäväki saattoi olla erittäin tyytyväinen suorituksiinsa.

Vuosikertomuksessa hallitus toteaa lopuksi; ”Tyydytyksellä on mainittava, että nuorempia henkilöitä on saatu mukaan palokuntatoimintaan ja että naiset ovat innostuneet asiaan perustamalla oman osastonsa”. Viimeksi mainittu sai virallisen alkunsa 21.9.1984 ensimmäisenä johtajanaan Liisa Markkanen. Nuoris-osaston ensimmäinen vetäjä oli puolestaan Veikko Hämäläinen.

Naisosasto on kunnostautunut mm. myyjäisten ja kahvitusten erinomaisena järjestelijänä tai osanottajana. Tämän lisäksi he ovat tukenet VPK:n toimintaa kouluttamalla itseään kriisitilanteiden varalle. Kyseeseen on voinut tulla mm. omaisten tukeminen onnettomuuden jälkitilanteessa. Eikä pidä unohtaa niiden kotijoukkojen olemassaoloa. Kaiken takana on todellakin nainen.

Nuoris-osaston toimintaan ovat kuuluneet viikottaiset harjoitukset, joiden vetäjät ovat taanneet palokunnan jatkuvuuden. Harjoitukset ovat luoneet pohjan useille palokuntaleireille, joihin tarvasjokelaiset ovat vuosien mittaan ottaneet osaa.

Viimeisten reilun 20 vuoden tapahtumia en lähde ruotimaan kovin tarkasti, mutta on syytä muistaa mm. Jussi Virolan, Olavi Knaapi, Aarne Nummilan, Pentti Satopään, Erkki Laurilan, Ahti Koskisen, Hannes Sepän, Toivo Sipilän, Esko Mäkelän, Leo Tovion, Arvid Lentosen, Matti Laaksosen, Pekka Saarnivaaran, Pertti Tenhusen, Juha Sepän, Frantin perheiden ja Jorma Virtasen työtä Tarvasjoen VPK:n hyväksi. Eikä pidä tietenkään väheksyä kenenkään vapaaehtoisesti antamaa työpanosta - kaikkia on tarvittu ja tarvitaan.

Lainaan tähän lopuksi Leo Tovion, VPK:n silloisen puheenjohtajan sanoja vuoden 1964 vuosikertomuksesta;

”Niin, että lykkyä tykö kaikille mukana olleille. Kiitos”

Katsaus Tarvasjoen VPK historiaan 80-vuotisjuhlassa 16.05.2015 Tarvas-Hovissa

Juha Vuorela